

TuuliWatti Oy

**PORIN PEITTOON TUULIVOIMAPUISTON
YVA-MENETTELY**

**Porin Peittoon tuulivoimapuiston
arkeologinen inventointi**

10.10.2010

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Inventointialue	1
2.1	Aiemmat tutkimukset	3
2.2	Luonnonympäristö	3
2.3	Tunnetut muinaisjäännöskohteet	3
3	Tutkimusmenetelmät	4
4	Historiallisten karttojen tarkastelu	4
4.1	Havainnot	4
4.2	Kartta-analyysin tulokset	4
5	Maastoinventoinnin tulokset	8
5.1	Tuulivoimaloiden paikat	8
5.2	Voimajohtolinjat	10
6	Luettelo inventointialueen muinaisjäännöskohteista	11
7	Muinaisjäännöskohteet	11
7.1	Korpilaakso [1], hautapaikat – pronssikautinen	11
7.2	Hiittenkiukaankallio [2], hautapaikat - pronssikautinen	12
7.3	Perko [3], puolustusvarustukset – historiallinen aika	14
8	Muut kohteet	16
8.1	Kotopelto S, Kellari	16
8.2	Hyvelän kylä	16
8.3	Yrjönkallio	16
9	Yhteenveto	16
	Lähteet	17

Pohjakartta © Karttakeskus Oy, Lupa L9047/11

Kartat

Kartta 1. Sijaintikartta arkeologisesti inventoiduista alueista. Alueet merkitty punaisella. MK 1: 200 000.	2
Kartta 2. Kartta inventoidusta voimala-alueesta ja voimajohtoreittivaihtoehdoista. Mk 1: 20 000.	18
Kartta 3. Kartta inventoiduista voimajohtolinjauksista. MK 1: 20 000	19
Kartta 4. Kartta inventoidusta voimajohtolinjauksesta Porin Hyvelän alueella. MK 1: 20 000.	20

Kuvat

Kuva 1. Ote Pitäjänkartaston kartasta (Ahlainen (1142 10 + 1144 01 la) vuodelta 1895 (Digitaaliarkisto). Alueen järvet erottuvat selkeästi.	5
Kuva 2. Ote Senaatin kartaston kartasta vuodelta 1910 ((Ahlainen) XXI-XXII:12-13). Kartan perusteella aluetta hallitsevat metsät ja soinen maasto.	6
Kuva 3. Kansallisarkistossa säilytettävä kartta vuodelta 1762 (KA Alhainen A1 4/4-5).	7
Kuva 4. Historiallinen kartta (KA MMHA A1 4/6-7 (1762)) asemoituna nykyisen kartan päälle.	7
Kuva 5. Tuulivoimala 1. Kuvattu 1.9.2010.	8
Kuva 6. Tuulivoimala 2. Kuvattu 1.9.2010.	8
Kuva 7. Tuulivoimala 6. Kuvattu 2.9.2010.	9
Kuva 8. Tuulivoimala 14:n läheisyydessä kulkee maastoon merkitty ulkoilureitti.	10
Kuva 9. Korpilaakson hautaröykkiö on kallion päällä oleva sammalen peittämä matala raunio. Kuvattu länneestä 2.9.2010.	12
Kuva 10. Hiittenkiukaankallion röykkiön läpi on raivattu tie. Kuvattu etelälounaasta. 2.9.2010.	13
Kuva 11. Hiittenkiukaankallion röykkiön läpi on raivattu tie. Kuvattu etelästä. 2.9.2010.	13
Kuva 12. Juoksuhaudaa kuvattuna länneestä. 30.8.2010.	15
Kuva 13. Kotopellon kellarin rakenteita. 2.9.2010.	16

TUULIWATTI OY
PORIN PEITTOON TUULIVOIMAPUISTON YVA-MENETTELY**1 JOHDANTO**

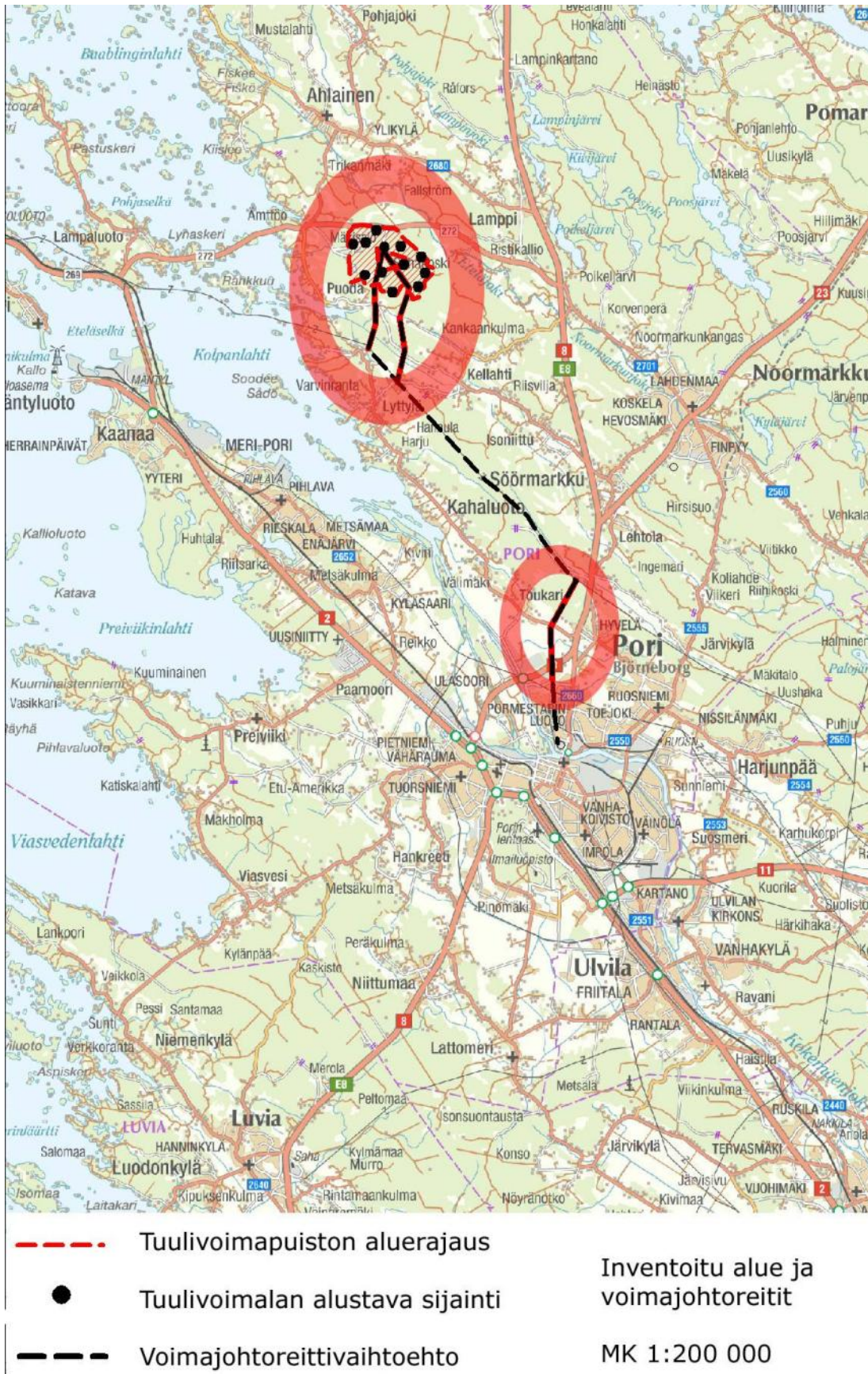
Muinaisjäännösinventointi tehtiin osana Porin Peittoon tuulivoimapuistohankkeen YVA-menettelyä. Inventoinnin tilannut Tuuliwatti Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Porin Peittoonkorven alueella sijaitsevan teollisuuskaatopaikan ympäristöön. Inventoinnin tarkoitus oli selvittää alueen tulevan maankäytön vaikutus muinaismuistoihin. Entuudestaan alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä tunnetaan muinaisjäännöskohteita, lähinnä pronssikautisia hautaraunioita.

Muinaisjäännösselvityksen tarkoitus oli paikantaa hankealueen esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäännökset. Esiselvitysvaiheessa tehtiin arkistosiselvitys. Esiselvitysvaiheessa tutustuttiin alueen tutkimushistoriaan ja kerättiin aluetta kuvaavaa historiallista karttamateriaalia. Esityön yhteydessä tutustuttiin mm. kansallisarkiston historialliseen kartta-aineistoon.

Maastotyöt tehtiin tilaajan toimittamien tuulivoimapuiston suunnitelmien mukaisilla tuulivoimaloiden ja voimajohtolinjojen rakennuspaikoilla sekä tarpeelliseksi katsotuilla alueilla niiden ympäristössä. Alueelta yritettiin paikantaa aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöksiä ennen muuta kallioisilta mäiltä tai niiden läheisyydestä. Muu osa tutkimusalueesta oli lähinnä suota tai kosteaa metsää, jossa liikkuminen oli hankalaa ja muinaisjäännösten olemassaolo epätodennäköistä. Maastotöihin käytettiin kolme työpäivää.

2 INVENTOINTIALUE

Inventoinnin maastotyöt keskittyivät kahdelle alueelle. Työalueista laajempi sijaitsi Porin kaupungin pohjoispuolella ja Alhaisten eteläpuolella Satamatien (tie 272) ja Kellahden rantatien välisellä Peittoonkorven metsäalueella. Alueella tehtiin maastotöitä suunniteltujen tuulivoimaloiden paikoilla sekä kahden voimajohtoreitin linjauksella. Toinen alue sijaitsi Porin kaupungin keskustan pohjoispuolella Hyvelän kylän länsipuolisella metsäalueella. Eteläisemmällä alueella tarkastettiin suunniteltu voimajohtolinja.

Kartta 1. Sijaintikartta arkeologisesti inventoiduista alueista. Alueet merkitty punaisella. MK 1: 200 000.

2.1 Aiemmat tutkimukset

Alueella on aiemmin tehnyt inventointityötä Esa Laukkanen (1996). Laukkasen inventoinnissa kiinnitettiin huomiota muinaisjäännösten kuntoon ja säilymiseen sekä koottiin yhteen osaluetarkastuksista ja aikaisemmin saatu koko Poria koskeva esihistoriallinen tietämys. Uusiin muinaisjäännösten etsintä rajoittui lähinnä muutamiin korkealla sijaitseviin hiekanottoalueisiin, joilta etsittiin merkkejä kivikauden asutuksesta. Laukkasen inventoinnissa ei tarkastettu historiallisen ajan kohteita.

2.2 Luonnonympäristö

Tuulivoimapuiston suunnittelualue sijaitsee Satakunnan rannikkoseudun ja Ala-Satakunnan viljelyseudun raja-alueella. Kohdealue on pääosin loivasti nousevaa tasaista rannikkoseutua. Peittoonkorpi sijaitsee kahden merkittävän jokisuiston, Kokemäenjoen- ja Ahlaistenjoen, välissä. Kokemäenjoen suistoon on matkaa noin neljä kilometriä ja Ahlaistenjoen suistoon vajaa kolme. Peittoon on metsäaluetta pienine metsäkosteikkoineen. Metsätyypit ovat lehtomaista ja tuoretta kangasta, jossa haapaa kasvaa runsaasti. Alueen sisään jää kaksi osittain kuivattua järveä, Kuivattujärvi (ent. Ylinen Pousuajärvi) ja Vesijärvi (ent. Alinen Pousuajärvi).

Alueen ympäristössä sijaitsee talouskäytössä olevia metsäalueita sekä Peittoon teollisuusjätteen kaatopaikka-alue (Logiport Ky 2009). Tuulivoimapuiston suunnittelualue sijoittuu erityisalueelle, joka on tarkoitettu teollisuusjätteen läjitykseen, hyötykäyttötoimintaan ja siihen liittyviä toimintoja varten. Peittoon osayleiskaavan muutos ja laajennus on käynnistynyt.

Suunnittelualue rajautuu osin sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan maisemaluerajaan. Maisemallisesti merkittävä alue on suunnittelualueesta pohjoiseen sijaitseva Ahlaisten valtakunnallisesti arvokkaaksi määritelty maisema-alue. Ahlaisten kulttuurimaisema edustaa Satakunnan rannikkoalueiden tyypillistä pienipiirteistä ja vaihtelevaa viljely- ja kylämaisemaa.

Suunniteltujen tuulivoimalaitosyksiköiden maa-alueet ovat Porin kaupungin, alueella toimivien yritysten ja yksityisten maanomistajien omistuksessa. Tällä hetkellä Porin kaupunki on laatimassa alueelle osayleiskaavaa. Suunnittelualueella on voimassa Alakylä-Kellahden osayleiskaava. Osayleiskaavan tarkistus on hyväksytty vuonna 1996.

2.3 Tunnetut muinaisjäännöskohteet

Alueen pohjoisosassa sijaitsee "Korpilaakso" niminen pronssikautinen hautapaikka (mj. rek. nro 609010077). Inventointialueen eteläosassa noin kilometrin etäisyydellä sijaitsee Hiittenkiukaankallion (mj. rek. nro 609010028) pronssikautinen kivirakenne.

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

Inventoinnin tavoitteena oli löytää ja dokumentoida ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Työn apuna käytettiin historiallisia karttoja, joiden perusteella pyrittiin paikantamaan historiallisen ajan muinaisjäännöskohteita. Esihistoriallisia muinaisjäännöksiä etsittiin maastosta erityisesti topografisesti otollisilta alueilta.

Tutkimus aloitettiin arkistonselvityksellä, jossa tarkasteltiin aluetta käsitteleviä aiempia tutkimuksia ja historiallisia karttoja. Tutkimukseen sisältyi myös kartta-analyysi, jonka perusteella pyrittiin paikantamaan historiallisen ajan muinaisjäännöskohteita. Vanhoista kartoista pyrittiin paikantamaan mm. vanhoja talojen tonttimaita. Analyysissä käytettiin Kansallisarkistossa Helsingissä säilytettäviä kartta-aineistoja sekä digitaaliarkiston (www.arkisto.fi) kartta-aineistoja. Historialliset kartat asemoitiin nykykartan päälle, jonka perusteella tehtiin päätelmiä historiallisten tonttien sijainnista.

Historiallisten karttojen-analyysissä otettiin huomioon niiden mittakaava- ja suuntausominaisuudet, mahdolliset virheet sekä maiseman muutokset. Muinaisjäännösten paikantamiseksi vanhan kartan osa asemoitiin nykyiselle karttapohjalle kuvankäsittelyohjelman (Adobe Photoshop) ja MapInfo -ohjelman avulla.

Maastotyöt keskittyvät suunnittelualueella sijaitseville voimalanpaikoille, voijohtoreiteille, tunnetuille muinaisjäännöskohteille sekä maaston topografian kannalta olennaisiin kohteisiin. Maastotöiden yhteydessä kohteet paikannettiin GPS-laitteen sekä perus- ja osoitekartan tietojen perusteella. Havaituista kohteista tehtiin kirjallisia muistiinpanoja ja niistä otettiin digitaalisia kuvatalenteita. Inventoinnin kenttätyömenetelmiin kuuluivat koekuopitus ja muinaisjäännösten näkyvien rakenteiden visuaalinen havainnointi. Lapionpistot ja koekuopat kaivettiin paikkoihin, jotka valittiin topografian perusteella intuitiivisesti. Kaivutyö tehtiin lapiolla ja lastalla puhtaaseen pohjamaahan asti. Koekuopat peitettiin kaivamisen jälkeen. Pintapoimintaa ei tehty, koska alueella ei ollut sille soveliaita alueita.

Tutkimuksen kenttätyövaiheessa tehdyt havainnot paikannettiin GPS laitteella. Tutkimuksen koordinaatistona käytettiin KKJ 3 (2003) koordinaattijärjestelmää. Vanhojen tai poikkeavien koordinaattien muunnokseen käytettiin MapInfo 8.5 tietokoneohjelmaa, jolla myös kaivaukskertomuksen kartat laadittiin. Kohteet paikannettiin GPS-laitteen (tarkkuus noin +/- 5 m), mittanauhojen ja bussolin avulla. Havaintopisteiden sijainti merkittiin peruskarttaotteeseen (MK 1:20 000).

4 HISTORIALLISTEN KARTTOJEN TARKASTELU

4.1 Havainnot

4.1.1 Tuulivoimapuiston alue, Puoda

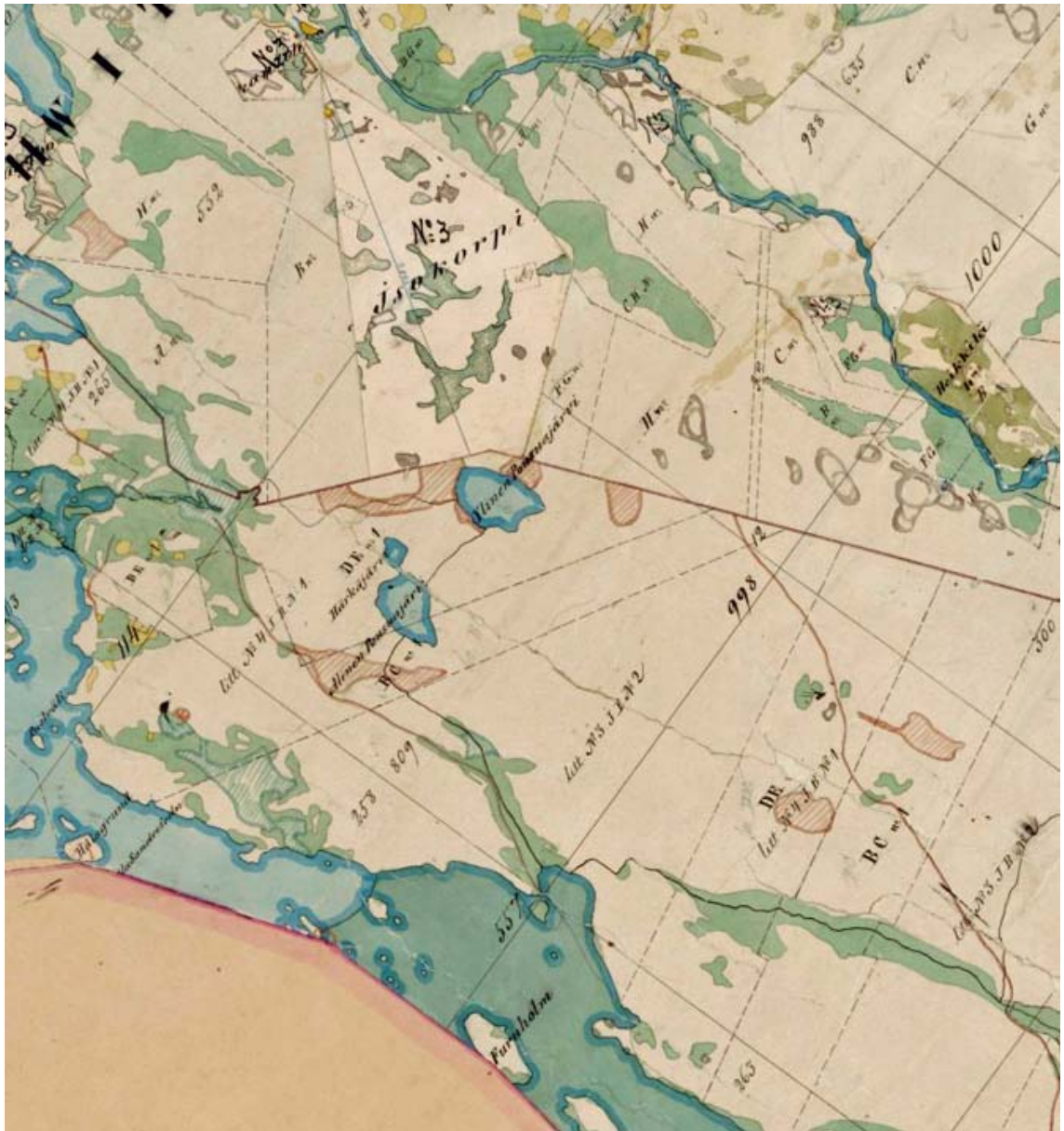
Historiallisten karttojen perusteella alueelle vaikuttaa syrjäiseltä asutuksen reuna-alueelta. Merkittävimpana muutoksena voitaneen pitää historiallisilla kartoilla näkyvien Alisen- ja Ylisen Pousunjärven katoamista kartoilta. Yleisenä havaintona voidaan kartoista todeta, että alueella ei ole ollut asutusta tai muuta intensiivistä ihmistoimintaa ennen 1900-lukua.

4.1.2 Hyvelän kylä, voimajohtoreitti

Vanhojen karttojen perusteella keskiaikainen Hyvelän kylä on sijainnut lähellä suunniteltua voimajohtoreittiä. Kuitenkin historiallisten karttojen perusteella tarkasteltuna kylän tonttimaa on sijainnut Vaasantien itäpuolella yli 500 m etäisyydellä suunnitellusta voimajohtoreitistä.

4.2 Kartta-analyysin tulokset

Kartta-analyysin perusteella suunnitelluilla voimalanpaikoilla tai siirtovoimajohtoreiteillä ei ole historiallista asutusta tai muita muinaisjäännöksinä pidettäviä kohteita.

Kuva 1. Ote Pitäjänkartaston kartasta (Ahlainen (1142 10 + 1144 01 Ia) vuodelta 1895 (Digitaaliarkisto). Alueen järvet erottuvat selkeästi.

Kuva 2. Ote Senaatin kartaston kartasta vuodelta 1910 ((Ahlainen) XXI-XXII:12-13). Kartan perusteella aluetta hallitsivat metsät ja soinen maasto.

Kuva 3. Kansallisarkistossa säilytettävä kartta vuodelta 1762 (KA Alhainen A1 4/4-5).

Kuva 4. Historiallinen kartta (KA MMHA A1 4/6-7 (1762)) asemoituna nykyisen kartan päälle.

5 MAASTOINVENTOINNIN TULOKSET

5.1 Tuulivoimaloiden paikat

Maastossa tarkastettiin erityisesti suunnitelman mukaiset tuulivoimaloiden paikat sekä neljä mahdollista tuulivoimalan sijoituspaikkaa (yleiskartta 1: kohteet 13–16).

5.1.1 Tuulivoimala 1

Kivikkoista mäntymetsää. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

Kuva 5. Tuulivoimala 1. Kuvattu 1.9.2010.

5.1.2 Tuulivoimala 2

Jäkälää ja mäntyä kasvava kalliomäki. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

Kuva 6. Tuulivoimala 2. Kuvattu 1.9.2010.

5.1.3 Tuulivoimala 3

Kallioinen mäntyjä kasvava mäki. Mäellä on lohkareisista kivistä rakennettu noin 1 metrin halkaisijaltaan oleva jäkälöitynyt nuotiopaikka kohdassa (YKJ) P = 6847544, I = 3217327. Kyseessä ei ole muinaisjäännös. Tarkastettu 2.9.2010.

5.1.4 Tuulivoimala 4

Kallioinen mäki, jonka pohjoispuolella on hakkuuaukea. Tarkastettu 2.9.2010.

5.1.5 Tuulivoimala 5

Kivikkoista suonlaitaa. Tarkastettu 2.9.2010.

5.1.6 Tuulivoimala 6

Matalan männikön ja jäkälän peittämä kallio.

Paikalla on seitsemästä kivistä tehty halkaisijaltaan noin 80 cm leveä kivikehä. Rakenne koostuu yhdestä kerroksesta kiviä. Rakenteen eteläpuolella, noin 2 m etäisyydellä kulkee polku. Kyseessä on nuotiopaikka. Tarkastettu 2.9.2010.

Kuva 7. Tuulivoimala 6. Kuvattu 2.9.2010.

5.1.7 Tuulivoimala 7

Moreenimäki, jolla kasvaa matalien mäntyjen, kuusien ja katajien lisäksi muutamia suuria mäntyjä. Aluskasvillisuutena heinää, puolukkaa yms. Mäellä on myös metsästysmaja. Tarkastettu 2.9.2010.

5.1.8 Tuulivoimala 8

Kalliolampare, jolla kasvaa mäntyjä ja muutamia katajia. Kallioisilla kohdilla kasvaa jäkälää, muualla sammalta. Tarkastettu 2.9.2010.

5.1.9 Tuulivoimala 9

Sekametsän ympäröimä kallio. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010. Kuva 011.

5.1.10 Tuulivoimala 10

Kallio, jonka laella kasvoi jäkälää ja matalia mäntyjä. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010. Kuvat 008 & 009.

5.1.11 Tuulivoimala 11

Kallionen mäki, jonka laella tehty hakkuu. Tarkastettu 2.9.2010.

5.1.12 Tuulivoimala 12

Kivikkoista sekametsää. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

5.1.13 Tuulivoimala 13*

Nuoria mäntyjä ja koivuja kasvava kalliolaki. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

5.1.14 Tuulivoimala 14*

Kallioinen mäki, jonka laella kasvaa mäntyjä ja jäkälää. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

Kuva 8. Tuulivoimala 14:n läheisyydessä kulkee maastoon merkitty ulkoilureitti.

5.1.15 Tuulivoimala 15*

Mäntyä ja jäkälää kasvava kalliomäki. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

5.1.16 Tuulivoimala 16*

Kallioinen mäki, jonka laella muutamia suuria kiviä. Ei havaintoa muinaisjäännöksestä. Tarkastettu 1.9.2010.

5.2 Voimajohtolinjat

Voimajohtolinjat tarkastettiin kävelemällä suunniteltujen linjavaihtoehtojen linjaukset maastossa. Voimajohtolinjoilta ei tehty havaintoja entuudestaan tuntemattomista muinaisjäännöskohteista.

6 LUETTELO INVENTOINTIALUEEN MUINAISJÄÄNNÖS-KOhteista

Kohteet on kuvattu kartoissa 2 – 4. *:llä merkityllä kohteella ei tehty maastotarkastusta.

Nimi	sijainti (YKJ) P I	Mj tunnus	Rauhoitus- luokka	tyyppi
Korpilaakso	6849001 3217617	609010077	2	hautapaikat, hautaröykkiöt
Hiitteenkiukaankallio	6846823 3217722	609010028	2	kivirakenteet, röyk- kiöt
Perko	6836646 3224300	609010063	2	puolustusvarustuk- set, juoksuhaudat
Yrjönkallio *	6837280 3222970	609010064	1	kivirakenteet

7 MUINAISJÄÄNNÖSKOhteet

7.1 Korpilaakso [1], hautapaikat – pronssikautinen

Nimi	Korpilaakso	
Muinaisjäännöstunnus:	609010077	
Laji:	kiinteä muinaisjäännös	
Muinaisjäännöstyyppi:	hautapaikat	
Tyypin tarkenne:	hautaröykkiöt	
Ajoitus:	pronssikautinen	
Rauhoitusluokka:	2	
Lukumäärä:	1	
Koordinaatit (KKJ 3)	Vanha	Uusi (GPS-mittaus)
P	6849034	6849001
I	3217625	3217617
Z	15 m mpy	
Koordinaattiselite:	keskikoordinaatit	
Etäisyystieto:	Ahlaisten kirkosta 4 km kaakkoon ja Eteläjoen Sahakoskesta 2,3 km luoteeseen.	
Pinta-ala:	läpimitta 3,8 m	
Peruskartta:	PK 1142 10 KELLAHTI	
Arkistotiedot	Inventointi 1996: Esa Laukkanen Tarkastus 1996: Esa Laukkanen Tarkastus 1998: Tuula Heikkurinen-Montell & Leena Koivisto	
Aiemmat löydöt	-	
Tarkastusaika	2.10.2010	
Löydöt	-	
Karttaotteet	Peruskarttaote 1:20 000	

Museoviraston rekisteriportaalin tietojen mukaan (19.4.2010) Röykkiö sijaitsee Eteläjoen Sahakoskesta 2,3 km luoteeseen pienialaisella, jyrkästi kohoavalla kallionnokalla, peltoaukean eteläpuolella ja noin 200 m tiestä. Latomus on paikassa, josta kallionpinta viettää alas-päin joka suuntaan. Kivien muoto ja koko vaihtelevat 10 - 50 cm:iin. Ainakin toistakymmentä hiekkakivilaakaa näkyi latomuksessa. Kivet ovat yhdessä kerroksessa ja osittain hajallaan. Röykkiön läpimitta on 3,8 m.

7.1.1.1 Kohteen tarkastus:

Kivilatomus havaittiin aiempien inventointitietojen mukaisella paikalla jyrkkärinteisen kallion laella. Paikalla on matala, muutamia kymmeniä senttejä korkea ja vajaat neljä metriä leveä

suurimmaksi osaksi laakakivistä ladottu latomus. Raunion kivet ovat sammalen peitossa. Röykkiön kivet ovat rauenneet rakenteen länsilaidassa. Kohteen pohjoispuolella sijaitsee nykyisin metsittynyt peltoaukea. Kohteelta noin 100 metriä länteen sijaitsee jätteenkäsittelylaitokselle vievä tie.

Kuva 9. Korpilaakson hautaröykkiö on kallion päällä oleva sammalen peittämä matala raunio. Kuvattu lännestä 2.9.2010.

7.2 Hiittenkiukaankallio [2], hautapaikat - pronssikautinen

Nimi	Hiittenkiukaankallio	
Muinaisjäännöstunnus:	609010028	
Laji:	kiinteä muinaisjäännös	
Muinaisjäännöstyyppi:	kivirakenteet	
Tyypin tarkenne:	röykkiöt	
Ajoitus:	pronssikautinen	
Rauhoitusluokka:	2	
Lukumäärä:	1	
Koordinaatit (KKJ 3)	MJ rekisteri	Havainto (GPS –mittaus)
P	6846823	6846816
I	3217722	3217746
Z	22,50	
Koordinaattiselite:	Röykkiön keskipiste	
Etäisyystieto:	Keski-Porin kirkosta 16,4 km pohjoiseen	
Peruskartta:	PK 114210 Kellahti	
Arkistotiedot	Inventointi: Matti Huurre 1966, Turun yliopisto 1986, Esa Laukanen 1996	
Aiemmat löydöt	-	
Aika	2.10.2010	
Löydöt	-	
Karttaotteet	1:20 000	

Museoviraston rekisteriportaalin mukaan (19.4.2010) röykkiö sijaitsee Ämttöoseen ja Ahlainten kirkolle johtavan tien pohjois-koillispuolella Ruusulaakson talon pohjoispuolella olevalla kalliolla, hakkuuaukeaman reunassa. Talolta tuleva tie leikkaa röykkiötä. Mäellä on myös luontaista kivikkoa, aivan röykkiön lähelläkin. Vuoden 1996 inventoinnin perusteella röykkiö

vaikuttaa luontaiselta. Vuoden 1966 inventoinnin mukaan kysymyksessä on hiidenkiuas. Röykkiön kivet ovat pyörityneitä, halkaisijaltaan 15-50 cm:iin. Röykkiö on sammaloitunut ja jäkälöitynyt. Kiviä on siirrelty ajotien raivaamiseksi. Röykkiön halkaisija on noin 10 m.

7.2.1 Kohteen tarkastus

Tarkastushetkellä röykkiön korkeus oli noin metri ja halkaisija noin 10 metriä. Muodoltaan rakenne oli hieman soikeahko itä-länsi halkaisijan ollessa hieman etelä-pohjoinen halkaisijaa suurempi. Ruusulaakson talolta nouseva tie kulkee röykkiön läpi. Nykyisen muotonsa röykkiö on todennäköisesti saanut röykkiön läpi kulkevan tien raivauksen yhteydessä, kun tienkohdalta on nostettu penkalle kiviä. Paikalla on luontaista kivikkoa, josta röykkiön kivet ovat peräisin.

Kuva 10. Hiittenkiukaankallion röykkiön läpi on raivattu tie. Kuvattu etelälounaasta. 2.9.2010.

Kuva 11. Hiittenkiukaankallion röykkiön läpi on raivattu tie. Kuvattu etelästä. 2.9.2010.

7.3 Perko [3], puolustusvarustukset – historiallinen aika

Kohde ei sijainnut voimajohtoreitin välittömässä yhteydessä, eikä sitä tarkastettu inventoinnin yhteydessä kokonaisuudessaan. Valtatie 8:n länsipuolella havaittiin juoksuhaudaa muutamana kymmenen metrin etäisyydelle tiestä.

Nimi	Perko
Muinaisjäännöstunnus:	609010063
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	muinaisjäännösrhyhmät
Ehdotus muinaisjäännöstyypiksi:	puolustusvarustukset
Ehdotus tyyppin tarkenteeksi:	juoksuhaudat
Ajoitus:	uusi aika
Rauhoitusluokka:	2
Lukumäärä:	3
Koordinaatit (KKJ 3)	
P	6836646
I	3224300
Z	15 m mpy
Koordinaattiselite:	eteläisimmän juoksuhaudan koordinaatit
Etäisyystieto:	Keski-Porin kirkosta 5 km pohjoiseen
Pinta-ala:	-
Peruskartta:	PK 1143 03 Ruosniemi
Arkistotiedot	Tarkastus 1989: ? Inventointi 1996: Esa Laukkanen (ei käynyt kohteella).
Aiemmat löydöt	-
Aika	30.8.2010
Löydöt	-
Karttaotteet	Peruskarttaote 1:20 000

Porin Hyvelän kylässä aivan Pori-Vaasa -tien varressa on venäläisten sotajoukkojen 1900-luvun alussa kaivamia juoksuhautoja. Hautoja on kolmessa kohteessa aivan lähekkäin ja ne liittyvät laajaan linnoitusjärjestelmään, joka rakennettiin Venäjän pääkaupungin Pietarin suojaksi ennen I maailmansotaa.

Juoksuhaudat sijaitsevat nykyisen valtatie 8 varrella, sen molemmin puolin. Juoksuhaudat on kaivettu ja osin räjäytetty kallioisille harjanteille, joiden välissä on peltolaikkuja tai soista metsää. Taisteluhautaa on Perkossa säilynyt useammassa paikassa, vaikka asuntorakentaminen ja viimeistään valtatie 8:n rakentaminen ovatkin kaivantoja osin tuhonneet.

7.3.1 Kohteen tarkastus

Tarkastetulla alueella kasvaa tiheää sekametsää, jossa on tehty metsänhoitotöitä. Tarkastetut taisteluhaudat sijaitsevat valtatie 8:n länsipuolella Hyvelän kylässä. Haudat on kaivettu ja osin räjäytetty louhikkoiselle harjanteelle. Taisteluhauta-kaivannot erottuvat maastossa hyvin. Kohde tarkastettiin 30.8.2010.

Kuva 12. Juoksuhaudaus kuvattuna lännestä. 30.8.2010.

8 MUUT KOHTEET

Tässä luvussa esitellään kohteita, joka huomioitiin inventoinnin aikana, mutta jota ei tarkastettu maastossa tai ei voida pitää muinaisjäännöskohteena.

8.1 Kotopelto S, Kellari

Sijainti (YKJ): I = 3217134, P = 6847275

Kotopellon eteläpuolella mäen pohjoisrinteessä on maahan kaivettu kellari. Kellarissa on kylmämuuraamalla rakennetut noin 1,5 metriä korkeat lohkotuista luonnonkivistä rakennetut sisäseinät. Sisäseinissä on näkyvissä viidestä seitsemään kerrosta kiviä. Sisätilan pohjois-etelä suuntainen leveys on noin 2 metriä ja itä-länsi suuntainen pituus on noin 2,5 metriä. Rakenteen oviaukko on rakenteen itäseinällä. Rakenteen seinät on peitetty ulkopuolelta loivilla noin 3 metriä paksulla maavallilla. Rakenne kohoaa noin metrin korkeuteen ympäröivästä maastosta. Kohteen itäpuolella kulkee luontopolkku.

Kuva 13. Kotopellon kellarin rakenteita. 2.9.2010.

8.2 Hyvelän kylä

Kartta analyysin perusteella Hyvelän alueella on sijainnut keskiaikainen Hyvelän kylä. Kyläpaikkaa ei tarkastettu maastossa, koska se jäi tutkimusalueen ulkopuolelle.

8.3 Yrjönkallio

Yrjönkallion muinaisjäännös sijaitsee noin puolikilometriä suunnitellun voimajohtolinjan lounaispuolella. Kohdetta ei tarkastettu maastossa, koska se sijaitsi noin 0,5 km etäisyydellä suunnitellusta voimalinjasta.

9 YHTEENVETO

Inventoidulta Peittoon tuulivoimapuiston alueelta tunnettiin ennen inventointia kaksi muinaisjäännöskohdetta. Muinaisjäännösinventoinnin tuloksena ei tarkastetulla alueella havaittu aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöskohteita. Tunnettujen muinaisjäännöskohteiden kunto vastasi aiempien inventointien tietoja.

FCG Finnish Consulting Group Oy

Laatinut: Kalle Luoto, Arkeologi, FM

LÄHTEET

Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen kartat (KA MMHA):

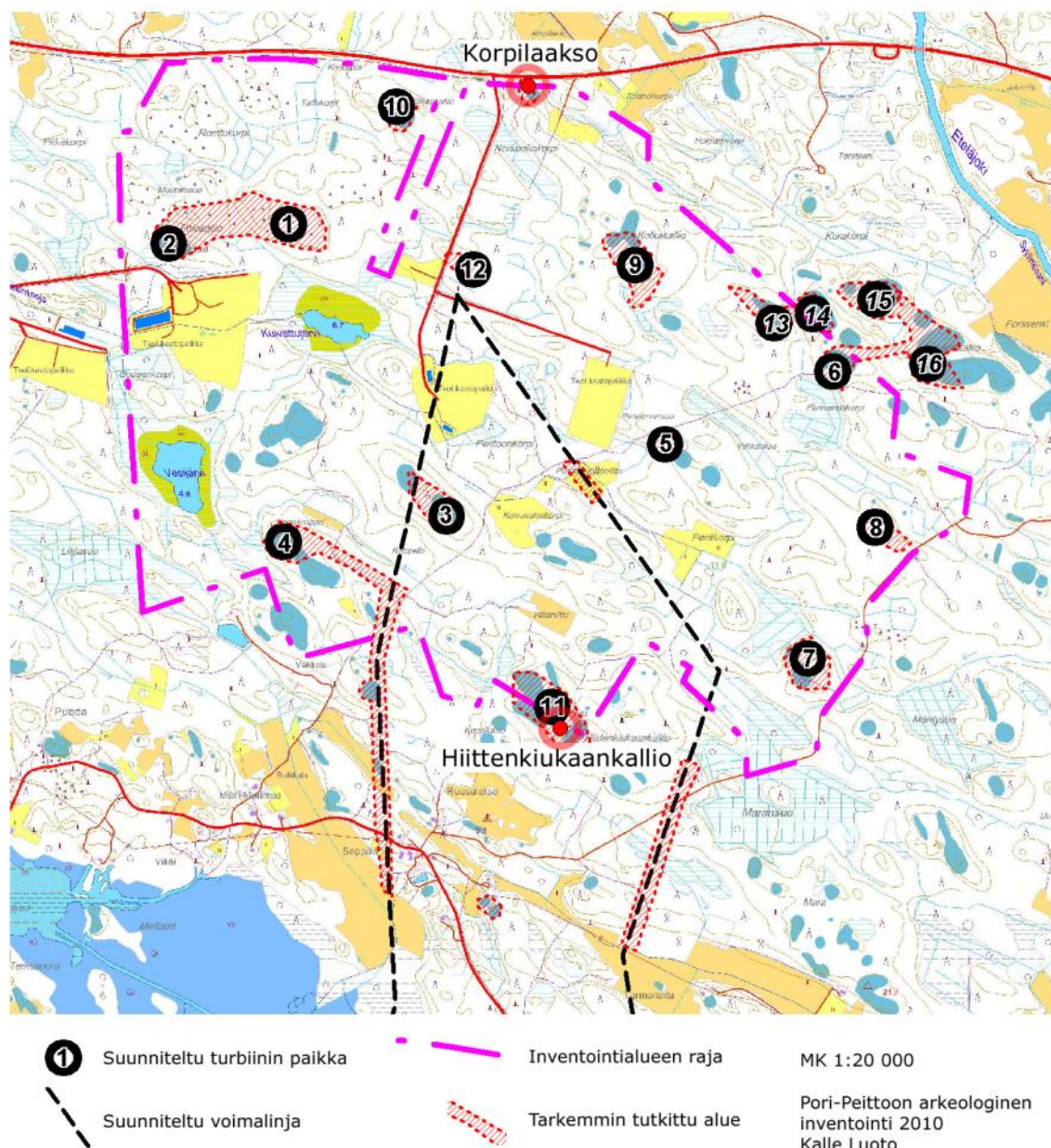
Kartta	Vuosi	Arkistotunnus
Ahlainen	1762	A1 4/2-3
Jean Åhman	1767-1768	A1 4/4-5
Isaac Tillberg	1806	A1 4/11-12
Tillberg	1770(?)	A1 4/14-15
Jean Åhman	1777	A84 5/5-6

Museovirasto, rekisteriportaali (19.4.2010):

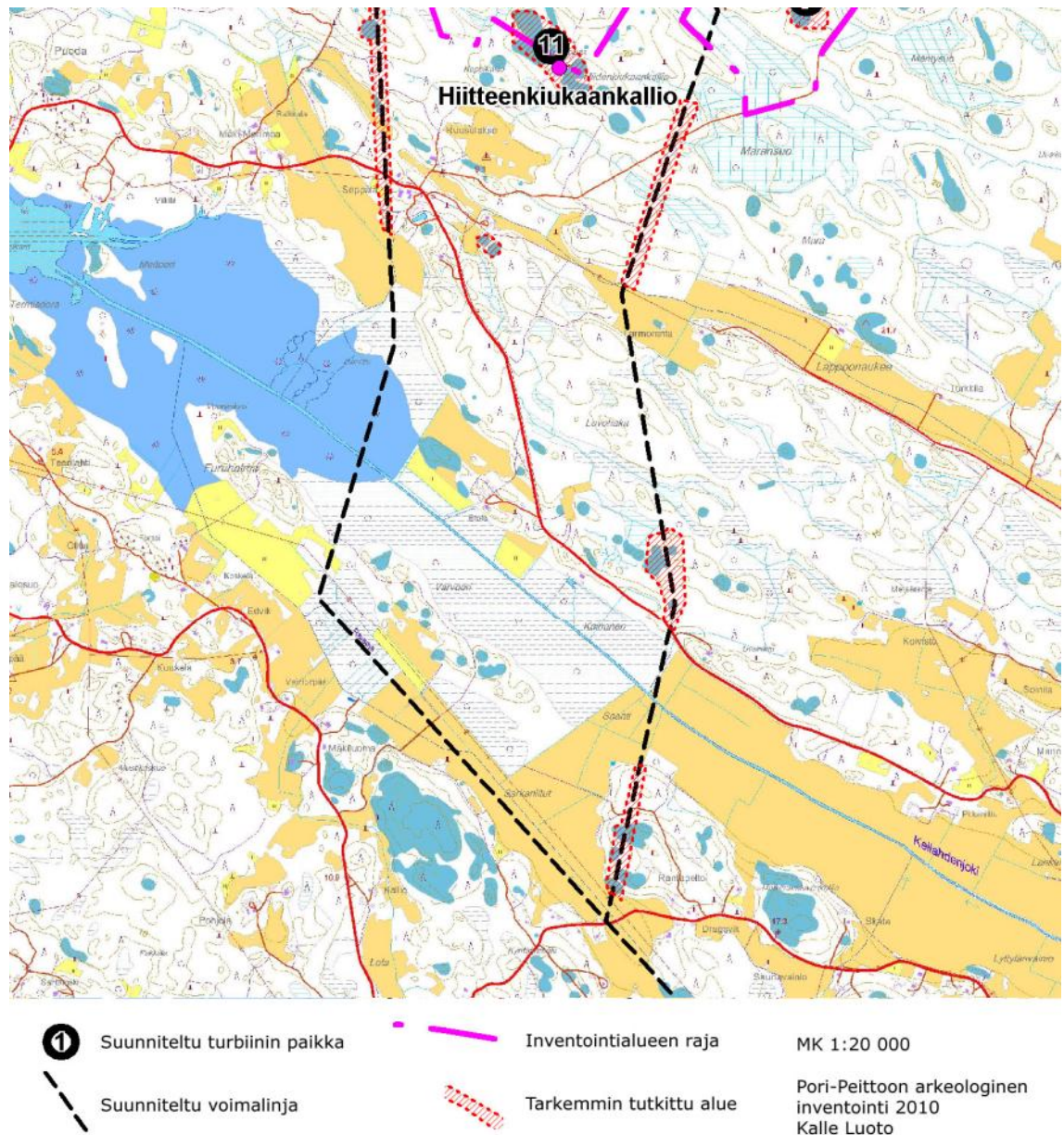
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>

Niukkanen, Marianna 2009: Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset, tunnistaminen ja suojelu. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

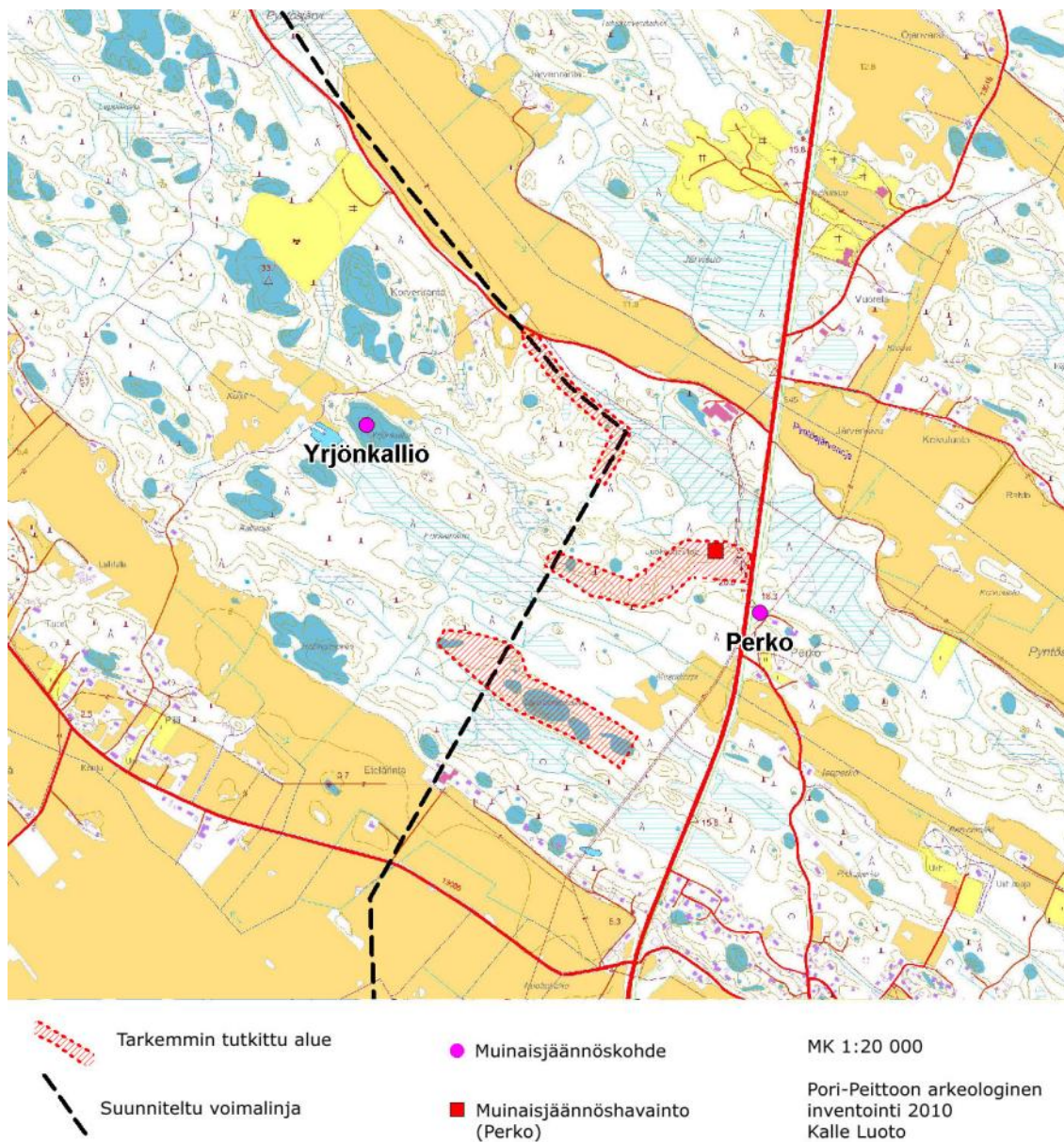
Logiport Ky 2009. TuuliWatti Oy – Tuulivoimapuiston sijoituspaikan toteuttamisselvitys - esiselvitys, Pori – Peittoon.

Kartta 2. Kartta inventoidusta voimala-alueesta ja voimajohtoreittivaihtoehdoista. MK 1: 20 000.

Kartta 3. Kartta inventoiduista voimajohtolinjauksista. MK 1: 20 000

Kartta 4. Kartta inventoidusta voimajohtolinjauksesta Porin Hyvelän alueella. MK 1: 20 000. Karttaan on merkitty Perkon muinaisjäännöksen voimajohtolinjaa lähimmät havaitut jäännökset.

